

"İade edilmemek üzere zeval, nimeti nikmete, şefkati zahmete, muhabbeti musibete ve lezzeti eleme ve rahmeti zıddına kalb eder." Burayı detaylıca açar mısınız?

"... iade edilmemek üzere zeval, nimeti nikmete, şefkati zahmete, muhabbeti musibete ve lezzeti eleme ve rahmeti zıddına kalb eder..."(1)

"İade edilmemek üzere zeval, nimeti nikmete,"

Bir daha dirilmemek üzere yok olmak nimeti azaba çevirir. Çünkü bir nimeti tattığın zaman o nimetten bir daha istifade etmek istersin ve o nimete özlem ve hasret duyarsın. Nimeti sonsuz bir şekilde kaybetme düşüncesi ise nimeti azaba dönüştürür. Şayet o nimeti hiç tatmasaydın, o nimetten ayrı kalma ve o nimete hasret duyma durumundan da kurtulmuş olurdun.

Mesela, sevimli bir yavrun var ve dirilmemek üzere yok oldu, bu durumda o nimet azaba dönüşmüş oldu.

"İade edilmemek üzere zeval, şefkati zahmete,"

Bir daha dirilmemek üzere yok olmak şefkati zahmete çevirir. Yeryüzünde ne kadar şefkat ettiğin şey varsa, hepsi de yokluk ve hiçlik girdabında kaybolduğu için her biri seni zahmete, kedere, acıya ve hüzne boğar. Şefkat ettiğin şey kadar zahmet ve acı duyarsın.

Mesela, bir kedi yavrusuna merhamet edersin soğukta ölüp yok olduğunda, bu sende tamiri imkansız yaralar ve acılar bırakır.

"İade edilmemek üzere zeval, muhabbeti musibete,"

Bir daha dirilmemek üzere yok olmak muhabbeti musibete dönüştürür. Ne kadar sevdiğin şey varsa hepsi ölümle yok oldukça bu senin için büyük ve acı verici bir azaba dönüşür.

Mesela, o çok sevdiğin gençlik ebedi elinden çıktığı zaman gençliğine olan o muhabbet başına büyük bir musibet olur.

“İade edilmemek üzere zeval, lezzeti eleme ve rahmeti zıddına kalb eder.”

Bir daha dirilmemek üzere yok olmak düşüncesi, ne kadar lezzet varsa acıya dönüşür. Çünkü lezzete olan ünsiyet ve ülfetin ayrılık acısını da beraberinde getirir. İnsanı en çok üzen şey ünsiyet ettiği bir şeyi kaybetmesidir. Üstelik bu kaybetme ebedi ise hüznü de ebedi olur.

(1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Lasiyyemalar.](#)